

УДК 351

Шапран І.М., аспірантка кафедри державного управління і місцевого самоврядування

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ, МЕХАНІЗМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГАЛУЗЗЮ ТУРИЗМУ

Управління туризмом як складною та багатогранною галуззю привертає увагу дослідників з різних наукових сфер. Наукові дослідження щодо проблематики управління галуззю туризму зазвичай розглядаються з урахуванням різних аспектів, а саме:

- економічний аспект: дослідження стосуються впливу туризму на економіку країни або регіону, ефективності інвестицій у туристичну інфраструктуру, впливу туристичних подій та заходів на місцеве підприємництво та зайнятість;

- соціокультурний аспект: дослідження спрямовані на вивчення впливу туризму на соціокультурні аспекти суспільства, включаючи збереження культурної спадщини, взаємодію між туристами та місцевими жителями, формування туристичної ідентичності та вплив на місцеву культуру та традиції;

- природоохоронний аспект: дослідження зосереджуються на питаннях впливу туризму на довкілля та природу, включаючи ризики екологічного забруднення, збереження біорізноманіття, розвиток екотуризму та сталого туризму;

- технологічний аспект: дослідження в цьому напрямку вивчають вплив інформаційних технологій та цифрових інновацій на туристичну галузь, включаючи використання веб-платформ для бронювання, розробку мобільних додатків для туристів та впровадження інтерактивних технологій у туристичних атракціонах;

- управління ризиками та кризами: ці дослідження спрямовані на розуміння та управління ризиками, пов'язаними зі здоров'ям та безпекою туристів, природними катастрофами, політичною нестабільністю та іншими кризовими ситуаціями.

Усі ці аспекти є важливими для розуміння та вдосконалення публічного управління галуззю туризму, як галуззю економіки, так і соціокультурним явищем. Наукові дослідження в цій області відіграють ключову роль у розвитку стратегій та політик управління туристичним сектором для забезпечення сталого та ефективного розвитку [1].

Для позитивного вирішення нагальних проблемних питань у сфері розвитку туризму, необхідно провести реформу в системі управління туризмом, забезпечити чітку організаційну структуру, підвищити фінансування та переглянути правові норми, що регулюють галузь. Також необхідно забезпечити стабільність та послідовність управління туристичною галуззю, незалежність від політичних впливів та покращити координацію між центральними та місцевими органами влади [2, с. 101].

Ситуація, коли об'єкти туристичного потенціалу перебувають в управлінні центральних органів державної влади і не мають належного зв'язку з місцевими громадами, може стати серйозною перешкодою для розвитку туризму в регіоні. Саме тому для ефективного використання туристичного потенціалу та забезпечення його сталого розвитку необхідно створити механізми співпраці між органами місцевого самоврядування та центральними органами державної влади, що відповідають за управління цими об'єктами. З цією метою публічне управління галуззю туризму має забезпечити:

- залучення місцевих громад до управління туристичними об'єктами: необхідно створити механізми для активної участі місцевих громад у прийнятті рішень щодо

розвитку та управління туристичними об'єктами. Це може бути здійснено через встановлення партнерських відносин, створення туристичних рад або комітетів з управління туризмом на місцевому рівні;

- розвиток комунікацій та партнерства: важливо забезпечити ефективну комунікацію між місцевими громадами та центральними органами державної влади, що відповідають за управління туристичними об'єктами. Співпраця та партнерство можуть допомогти вирішити проблеми доступу до об'єктів та сприяти спільному розвитку туризму;

- розробка регіональних туристичних стратегій: важливо створити регіональні туристичні стратегії, які б враховували інтереси місцевих громад та сприяли їх активному залученню до розвитку туризму. Ці стратегії повинні бути розроблені з урахуванням потенціалу та потреб регіону.

- підтримка та розвиток місцевих ініціатив: важливо підтримувати та розвивати ініціативи місцевих громад щодо розвитку туризму, сприяючи їх активній участю у процесах управління туристичними об'єктами та реалізації туристичних проєктів.

На наш погляд, інтеграція місцевих громад у процес управління туристичними об'єктами сприятиме розвитку туризму на місцевому рівні та забезпечить сталий розвиток галузі в цілому [3, с. 42].

Слід зазначити, що розвиток туризму шляхом залучення місцевих громад є дуже актуальним і важливим завданням для покращення публічного управління туристичними об'єктами. Забезпечення ефективної співпраці між органами місцевого самоврядування та центральними органами державної влади допоможе оптимізувати використання туристичного потенціалу регіону та забезпечити його сталий розвиток. Розвиток партнерських відносин та створення туристичних рад або комітетів з управління туризмом на місцевому рівні сприятиме активнішій участі місцевих громад у прийнятті рішень щодо розвитку та управління туристичними об'єктами. Такі механізми дозволять врахувати інтереси й потреби місцевих жителів та підвищити ефективність управління об'єктами туризму. Регіональні туристичні стратегії також відіграють важливу роль у забезпеченні врахування інтересів місцевих громад та розвитку туризму в цілому. Підтримка та розвиток місцевих ініціатив у сфері туризму сприятиме активній участі територіальних громад у розвитку та просуванні туристичних проєктів, що сприятиме сталому розвитку галузі та покращенню якості туристичних послуг. Узгоджене та системне впровадження цих заходів сприятиме створенню сприятливого середовища для розвитку туризму на місцевому рівні та забезпечить сталий розвиток галузі в цілому [4, с. 45].

На нашу думку, створення регіональних туристичних корпорацій або туристичних кластерів також є ефективним механізмом для співпраці між органами місцевого самоврядування та підприємцями у сфері туризму. Це дозволить об'єднати зусилля учасників туристичного ринку з метою спільного розвитку туристичної галузі та забезпечити сталий розвиток регіону. Ось деякі переваги створення регіональних туристичних корпорацій:

- координація діяльності: туристичні корпорації забезпечують координацію діяльності між різними учасниками туристичного ринку, такими як готелі, ресторани, турагентства, музеї та інші, що дозволяє вирішувати спільні завдання та ефективно використовувати ресурси;

- захист прав та інтересів: регіональні туристичні корпорації можуть виступати в якості представників для захисту прав та інтересів своїх членів перед державними та іншими органами;

- спільна реалізація проєктів: через спільність туристичні корпорації можуть реалізовувати різноманітні програми та проєкти, які спрямовані на розвиток туризму в регіоні, включаючи маркетингові ініціативи, інфраструктурні проєкти тощо;

- розподіл прибутку: корпорації дозволяють розподіляти прибуток між її учасниками, що стимулює співпрацю та спільні інвестиції в розвиток туристичної індустрії;

- залучення інвестицій: створення туристичних корпорацій може стати чинником залучення інвестицій в регіон, оскільки вони створюють сприятливе середовище для бізнесу та інвесторів.

Ефективність туристичних корпорацій залежить від їхнього правильного управління, прозорості та раціонального використання ресурсів. Такий механізм співпраці може значно покращити розвиток туризму та створити сприятливі умови для залучення туристів в регіон.

Отже, створення регіональних туристичних корпорацій або туристичних кластерів є дуже перспективним інструментом в подальшому розвитку туристичної галузі. Ці механізми співпраці дійсно можуть стати дієвим інструментом для розвитку туризму на місцевому рівні та забезпечення сталого економічного зростання регіону. Ефективне публічне управління, прозорість та раціональне використання ресурсів є ключовими чинниками для успішної діяльності таких корпорацій чи кластерів. Врахування інтересів територіальних громад, співпраця з бізнесом та іншими зацікавленими сторонами, а також залучення інвестицій можуть значно підвищити ефективність та результативність їхньої роботи. [5, с. 13-14].

Список використаних джерел:

1. Тимошенко Т. О. Європейська система індикаторів туризму (ETIS) як інструмент для менеджменту сталого розвитку територій в умовах децентралізації. URL : https://tourlib.net/statti_ukr/tymoshenko.htm.
2. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів : ЛДУФК, 2017. 340 с.
3. Крушельницька Т. А., Шапран І. М. Особливості децентралізації публічного управління як передумови відновлення і розвитку галузі туризму в Україні в умовах глобальних викликів. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2022 Випуск 4. С. 38-44. URL : <http://www.chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/258/226>.
4. Кривенкова Р. Ю. Формування туристичного потенціалу України як чинника консолідації українського суспільства: державноуправлінський аспект: автореф. дис. канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Дніпро, 2021. 20 с.
5. Гончарук Н., Коледа Г. Система управління сферою туризму в умовах децентралізації влади в Україні. Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / редкол. : С. М. Серьогін (голов. ред.). Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. Вип. 4. С. 95-103.